

возможен только путем внедрения в практику здравоохранения района уже согласованной госсаннадзором инвестиционной программы Министерства здравоохранения Республики Молдова, предусматривающей открытие на базе районной больницы миницефа по переработке медицинских отходов, который, согласно проектным данным, мог бы обслуживать не только все медицинские учреждения района, но и учреждения прилегающих районов.

SĂNĂTATEA RESURSELOR UMANE MEDICALE – PREMISA PROFILAXIEI BOLILOR NOSOCOMIALE

Lilia MORARU,

Centrul Național de Management în Sănătate

Introducere. Resursele umane medicale în activitatea lor adesea înregistrează traumatisme, înțepături, arsuri cu ingredientii, materialele biologice sau vin la serviciu deja infectați, cu panaricii, boli transmisibile sau prezentându-se ca și transmitători de boli (hepatite, dizenterie etc.). Deși medicii cunosc aceste lucruri, planul financiar, nevoile materiale îi impun să lucreze uneori fără măsuri de precauție, care adesea pot deveni fatale pentru organizații întregi.

Scopul lucrării a fost contribuția la asigurarea unei stări de sănătate bune a populației țării, parte componentă a căreia sunt resursele umane medicale și pacienții.

Obiective:

- identificarea factorilor de risc profesionali în activitatea personalului medical,
- determinarea structurii bolilor profesionale în unitățile medicale studiate,
- analiza informației obținute,
- cuantificarea impactului factorilor de risc asupra personalului medical,
- formularea previziunilor,
- elaborarea de strategii și planuri,
- elaborarea unui sistem de monitorizare,
- elaborarea metodelor de evaluare a măsurilor luate,
- studiul posibilităților de includere a aportului intersectorial, interdepartamental.

Material și metode. Personalul medical (600 de persoane) a fost examinat ca un sistem bio-psi-hosocial: ca organism biologic, ca personalitate și ca purtător de riscuri.

Rezultate. Au fost identificate 5 clustere de factori de risc. Printre factorii de risc profesionali 79.7% intervievați au indicat contactul aerogen cu bolnavii; 95.9% – contactul cu sângele bolnavilor; 90.5% – accidente în muncă (cu înțepătoare, tăietoare etc.);

87.8% – contactul cu materiale bioptice, plăgi purulente; 59.5% – contactul cu mase vomitive de la bolnavi; 59.5% – contactul cu substanțe dezinfectante; 39.2% – nerespectarea normelor de protecție; 68.9% – lipsa condițiilor și a echipamentului de protecție; 39.2% – suprasolicitarea; 17.6% – radiația (existența monitoarelor radioactive în sălile de operații).

În clusterul *factorilor de risc psihologici* au fost incluse: 31.1% – stresul pentru reușita intervențiilor chirurgicale; 47.3% – stresul în procesele defectuoase de comunicare cu pacienții. Pentru clusterul de *factori organizatorici*, cu 36.5% a fost indicată proasta organizare a muncii; cu 35.1% – nerespectarea normelor esteticii; 17.6% – nerespectarea normelor ergonomice la locul de muncă etc. În clusterul *factorilor de risc sociali*, cu 23% – lipsa de locuință; 85.1% – salariile mici; 62.2% – birocrăția existentă; cu 41.9% – nesiguranța; cu 35.1% – indiferența etc.

Drept boli asociate activității lor personalul medical a indicat: 12.2% – hepatitele; 1.4% – sifilisul; 1.4% – HIV; 5.4% – TBC; 10.8% – rujeola, rubeola, oreionul contactate de la bolnavi; 5.4% – nevrozele; cu 4.1% – bolile psihice; 16.2% – bolile alergice; cu 5.4% – bolile alergice de sistem (lupus psoriazis).

Concluzii. Cele mai frecvente boli rezultate sunt hepatitele, sifilisul, HIV, TBC, maladiile infecțioase, nevrozele, bolile alergice. Respectarea normelor sanitar-epidemiologice este unul dintre factorii de profilaxie a bolilor nosocomiale.

STUDIAREA ȘI EVALUAREA NIVELULUI DE INFECTARE CU VIRUSURILE HEPATITELOR VIRALE B ȘI C A LUCRĂTORILOR MEDICALI DIN ZONA DE SUD A R. MOLDOVA

Marina ISAC¹, Vladimir GURIEV¹,
Constantin SPÎNU¹, Octavian SAJEN¹,
Igor SPÎNU¹, Gheorghe GHIȚOI²

¹Centrul Național de Sănătate Publică,

²Centrul de Sănătate Publică Vulcănești

Actualitate. Hepatitele virale B și C reprezintă o problemă actuală de sănătate publică, precum și socioeconomică. Lucrătorii medicali sunt un grup cu risc sporit de infectare cu virusurile hepatitelor virale B și C.

Materiale și metode. Pentru realizarea studiului au fost investigați la markerii hepatitelor virale B și C 244 de lucrători medicali din zona de Sud a Republicii Moldova (IMSP Spitalul clinic raional, or. Vulcănești) prin metoda imunoenzimatică ELISA, utilizând teste cu sensibilitatea și specificitatea 99,5% (DIA.PRO, Italia).

Rezultate obținute. Analiza și evaluarea rezultatelor a demonstrat că AgHBs a fost depistat la 22 persoane (9,0%) și anti-HCV la 8 (3,3%). Repartizarea în rândurile femeilor și bărbaților a fost următoarea: printre femei $n = 225$ AgHBs a fost depistat în 9,8% cazuri (21 persoane) în timp ce printre bărbați – la 5,2% (o persoană). Anti-HCV a fost depistat în 3,6% cazuri (8 persoane), toate în rândul sexului feminin. La bărbați acest marker nu a fost depistat. Un interes deosebit prezintă repartizarea markerului AgHBs pe grupe de vârstă. Cele mai multe cazuri de decelare a AgHBs s-au înregistrat în grupa de vârstă 31-60 de ani – 16 cazuri (6,6%), totodată în această grupă înregistrându-se cel mai înalt nivel de detectare a markerului anti-HCV – 6 cazuri (2,5%).

Analiza și evaluarea rezultatelor studiului au demonstrat că, în funcție de postul ocupat, cele mai multe rezultate pozitive la markerul AgHBs s-au înregistrat în rândul asistentelor medicale – 5,0% (12 persoane) și a infermierelor – 3,7% (9 persoane). În același timp, markerul anti-HCV a fost depistat la 3 infermiere (1,3%) și la 3 asistente medicale (1,3%).

Concluzie. Lucrătorii medicali din zona de Sud sunt expuși unui risc sporit de infectare cu virusurile hepatitelor virale B și C – 9,0% și 3,3%, respectiv. În acest context, se impune necesitatea acoperirii vaccinale a personalului medical contra hepatitei virale B.

UNELE ASPECTE EPIDEMIOLOGICE ALE INFECȚIEI HIV/SIDA ÎN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Ion VLAS,

Centrul de Sănătate Publică, mun. Chișinău

Infecția HIV/SIDA continuă să fie o problemă prioritară de sănătate publică, care tot mai mult își lasă amprenta în toate sferele vieții și activității umane, aduce prejudicii grave de ordin medical, social, moral și economic.

În conformitate cu clasificarea Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), actualmente infecția HIV/SIDA în Republica Moldova se află în stadiul de **epidemie concentrată**, cu transmitere preponderentă pe cale heterosexuale. Prevalența HIV este în mod constant $> 5\%$ în grupurile de populație cu risc sporit de infectare și $< 1\%$ în rândul femeilor gravide.

În anul 1992, în mun. Chișinău este depistat primul caz de infecție HIV. Însă o răspândire largă a infecției HIV obține în anii 1996-2001, când numărul de persoane afectate sporește esențial, fiind înregistrate și raportate în această perioadă 478 de cazuri noi de infecție HIV, cu răspândire preponderentă în rândul utilizatorilor de droguri injectabile.

Începând cu anul 2002, infecția se înregistrează și în teritoriile rurale. Anual în municipiul Chișinău se înregistrează în medie 90 cazuri noi de infecție HIV și 40 cazuri de SIDA. Decedează anual în rezultatul maladiei SIDA 13-15 persoane.

La finele anului 2011, în municipiu au fost înregistrate în total 1256 persoane infectate cu virusul HIV, prevalența constituie 157,0 la 100 mii populație (media pe republică – 171,53). În perioada 1992-2011, maladia SIDA a fost diagnosticată la 344 persoane, dintre acestea 160 (46,5%) au decedat.

În anul 2011 au fost înregistrate în municipiu 99 cazuri noi de infecție HIV, indicele de incidență fiind 13,02 (media pe republică – 17,58) la 100 mii populație. Preponderent infecția HIV se înregistrează în rândurile persoanelor ce întrețin relații sexuale cu persoane HIV infectate ori bolnave de SIDA, printre utilizatorii de droguri injectabile, bolnavii de tuberculoză și printre persoanele ce revin de peste hotare după un termen mai mare de 3 luni, fiind afectate în majoritate persoanele tinere, de vârstă reproductivă, apte de muncă, sexual active – vârsta de 15-39 de ani (62-75% în diferiți ani).

Se menține la un nivel sporit ponderea femeilor implicate în procesul epidemic (51-55%). Sporește numărul cazurilor de infecție HIV printre femeile gravide – de la 8 cazuri în a. 2009 la 13 în 2011. Implicarea femeilor gravide în procesul epidemic reprezintă un risc major de transmitere a infecției pe cale materno-fetală. În perioada 2002-2011, în municipiu au fost depistați cu infecția HIV 15 copii născuți din mame HIV pozitive.

În structura căilor de transmitere a infecției HIV predomină calea sexuală (anul 2009 – 80,2%, 2010 – 80,7%, 2011 – 79,8%), respectiv se reduce ponderea persoanelor infectate în rezultatul consumului de droguri injectabile (2009 – 19,8%, 2011 – 12,12%).

Creșterea numărului persoanelor infectate cu HIV favorizează răspândirea infecției în rândurile populației, crește probabilitatea riscului infectării nosocomiale, inclusiv a infectării profesionale a lucrătorilor medicali. Epidemia de HIV/SIDA pune corpul medical în situația nu numai de a lupta cu o boală incurabilă, cu o răspândire de proporții, ci și de a asigura cu exigență protecția personală de o eventuală infectare cu virusul HIV (dar și cu virusul HVB) în timpul executării obligațiilor de serviciu.

Respectarea cu strictețe de către lucrătorii medicali a precauțiilor universale în timpul executării obligațiilor de serviciu, evidența accidentelor medicale, efectuarea corectă a acțiunilor organizatorice și profilactice postcontact (în caz de accident medical) asigură protecția anti-HIV și anti-HV parenterale.